

คอลัมน์ "หอคอยส่องโลก"

Financial Day ฉบับวันพุธที่ 30 สิงหาคม 2538

Windows'95

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์

งานเปิดตัว Windows'95 เป็นไปอย่างโหฬาริก ณ บริเวณสำนักงานใหญ่ของ Microsoft Corp เมือง Seattle ประเทศสหรัฐอเมริกา ท่ามกลางแขกรับเชิญประมาณ 2,500 คน บิลล์ เกตส์ (Bill Gates) ผู้ร่วมก่อตั้งและประธาน Microsoft Corp กำหนดให้วันที่ 24 สิงหาคม 2538 เป็น D-Day สำหรับ Windows'95 ภายหลังจากที่ต้องเลื่อนกำหนดการจำหน่ายหลายต่อหลายครั้ง ส่วนหนึ่งเกิดจากความขัดข้องทางเทคนิคของ Windows'95 เอง อีกส่วนหนึ่งเกิดจากอุปสรรคทางกระบวนการยุติธรรม

Microsoft กำหนดยุทธวิธีการตลาดดูจะเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายเทปดนตรีและ Compact Discs ของนักร้องและกลุ่มศิลปินนามอุโฆษ ดังเช่น Madonna, Michael Jackson และ Gun and Roses กล่าวคือ จัดให้มีการจำหน่าย 'พร้อมกัน' ทั่วโลกเมื่ออย่างก้าวเข้าสู่วันใหม่ที่เป็นวันเป้าหมาย ด้วยยุทธวิธีดังกล่าวนี้ ประเทศที่อยู่ใกล้เส้นแบ่งเขตเวลาระหว่างประเทศ (International Date Line) จะได้ซื้อก่อนประเทศที่อยู่ห่างไกล การณ์ปรากฏว่าประเทศที่ได้ซื้อ Windows'95 เป็นประเทศแรก ก็คือ นิวซีแลนด์ และกว่าที่จะมีงานเปิดตัว Windows'95 ณ นครซีแอตเติล นิวซีแลนด์ก็ก้าวสู่ยุคแล้ว

Microsoft ฝากอนาคตไว้กับ Windows'95 อย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการใช้งบประมาณถึง 200 ล้านดอลลาร์ ข่าวกเกี่ยวกับ Windows'95 ปรากฏอย่างต่อเนื่องในรอบขวบปีที่ผ่านมา และปรากฏด้วยความถี่สูงยิ่งในช่วงสามเดือนสุดท้าย ไม่เฉพาะแต่การโฆษณาในหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ หากยังมีการโฆษณาผ่านเครือข่ายบริการข่าวสารตามสาย (on-line service) รวมทั้ง Internet อีกด้วย

* Microsoft ขอใช้เพลง *Start Me Up* (จากอัลบั้ม *Tattoo You*) ของ The Rolling Stone ประกอบภาพยนตร์โฆษณา ตามปกติแล้ว The Rolling Stone ไม่ยอมให้ใช้เพลงของตนในการโฆษณา เว้นแต่จะเป็นการโฆษณาผลงานและกิจกรรมของ The Rolling Stone เอง ผู้คนในวงการบันเทิงประมาณกันว่า มิก แจกเกอร์ (Mick Jagger) และคีธ ริชาร์ดส์ (Keith Richards) ผู้แต่งเพลงดังกล่าวได้รับผลตอบแทน 4-12 ล้านดอลลาร์

* Microsoft ขอเช่าตึก The Empire State ในนครนิวยอร์ก เพื่อใช้ส่งไฟล์ลับดี ให้มีภาพลักษณ์ของ Windows'95 จุดประสงค์เพื่อการโฆษณา

* Microsoft จ่ายเงินเหมาซื้อหนังสือพิมพ์ *The Times* แห่งลอนดอน ฉบับวันที่ 24 สิงหาคม 2538 เพื่อแจกประชาชนในอังกฤษ

ด้วยการทุ่มโฆษณาเช่นนี้เอง Microsoft จึงกำหนดเป้าหมายในขั้นแรกว่า เมื่อถึงสิ้นปี 2538 จะขาย Windows'95 ได้ถึง 40 ล้านชุด แต่เนื่องจากมีอุปสรรคด้านกระบวนการยุติธรรม เป้าหมายดังกล่าวจึงลดลงสู่ระดับ 20-30 ล้านชุด นิตยสาร *The Economist* (July 8-14, 1995) สำรวจความเห็นของผู้ชำนาญการในวงการคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับยอดขาย Windows'95 พบว่า คำทำนายแตกต่างกันมาก กล่าวคือ มีตั้งแต่ 14 ล้านชุด (คำทำนายของ Inteco) ไปจนถึง 29 ล้านชุด (คำทำนายของ Dataquest)

Microsoft Corp ก่อตั้งขึ้นในปี 2520 โดยพอล อัลเลน (Paul Allen) และวิลเลียม เฮนรี เกตส์ (William Henry Gates) ต่อมานายพอล อัลเลนถอนตัวจากบริษัทอาณาจักร Microsoft จึงตกอยู่ในความครอบครองของนายวิลเลียม เฮนรี เกตส์ หรือที่รู้จักกันในนามบิลล์ เกตส์ ซึ่งบัดนี้กลายเป็นอภิมหาเศรษฐีระดับโลก

นายวิลเลียม เฮนรี เกตส์ เกิดในปี 2498 ณ เมืองซีแอตเติล สหรัฐอเมริกา เมื่อเป็นเด็ก สนใจการทดลองทางวิทยาศาสตร์ แม้เพียงอายุ 15 ปี ก็สามารถสร้างเครื่องมือควบคุมแบบแผนการจราจรในเมืองซีแอตเติลได้ ต่อมาได้ศึกษาต่อสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ในระหว่างนั้นได้พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และหารายได้จากการขาย computer software แต่แล้วก็ตัดสินใจเลิกเรียนหนังสือในปี 2518 ขณะอายุ 20 ปี เพื่อทุ่มเทชีวิตกับงานพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ในปี 2518 นั้นเอง บิลล์ เกตส์ก็สามารถผลิตโปรแกรม DOS ซึ่งเป็นระบบการทำงานพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ Microsoft มีรายได้หลักจากการขาย DOS และก้าวกระโดดครั้งใหญ่ เมื่อ IBM รับ DOS เข้าสู่คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (PC) ที่ IBM ผลิต ในไม่ช้าไม่นานนัก DOS กลายเป็นระบบที่ครอบงำอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์

ด้วยการเป็นพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์กับ IBM Microsoft ได้ผลิต MS-DOS ซึ่งเป็นระบบการทำงานของ PC ขนาด 16 bit และต่อมาได้พัฒนาระบบ Windows ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์นับสิบโปรแกรม ตั้งแต่ word processor ไปจนถึง disk utilities Microsoft เติบโตจากการขายระบบ Windows ในจำนวน PC 202 ล้านเครื่องที่มีผู้ใช้ในปี 2538 ประมาณ 80% ใช้ระบบ Windows ความแพร่หลายของระบบ Windows ทำให้ computer software ระบบอื่นยากที่จะแทรกตัวได้ แม้ว่าระบบ Macintosh ของ Apple และระบบ OS/2 ของ

IBM จะมีประสิทธิภาพสูงกว่าระบบ Windows แต่การเป็นผู้มาทีหลังมีข้อเสียเปรียบในข้อที่ว่า ตลาดถูกผู้มาก่อนยึดครองไปแล้ว การชักจูงให้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์เปลี่ยนแปลงระบบคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์มีใช้เรื่องง่าย เพราะผู้ใช้คอมพิวเตอร์ไม่เพียงแต่จะมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นเท่านั้น หากยังต้องเสียเวลาในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการใช้ระบบการทำงานใหม่อีกด้วย

Microsoft ทราบดีว่า อุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์เป็นอุตสาหกรรมที่เทคโนโลยีรุดหน้าอย่างรวดเร็ว จึงพยายามพัฒนาระบบ Windows อยู่ตลอดเวลา ในปี 2533 Microsoft ผลิตระบบ Windows 3.0 แต่มีปัญหาในการใช้ จนต้องผลิตระบบ Windows 3.1 ในอีกสองปีถัดมา

Windows'95 ก้าวหน้าไปจากระบบ Windows อื่นๆ แต่ผู้ชำนาญการด้านคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่เห็นว่า มิได้ก้าวหน้าไปกว่าระบบ Macintosh และระบบ OS/2 มากนัก เมื่อ Microsoft โหมโฆษณา Windows'95 IBM ก็ต้องออกมาโฆษณาตอบโต้ว่า 32-bit operating system นั้นมีใช้ของใหม่ หากแต่เป็นระบบที่มีขายในตลาดอยู่แล้ว ดังเช่น OS/2

เดิมที Microsoft กำหนดที่จะปล่อย Windows'95 สูตลาดในเดือนเมษายน 2537 แต่มีปัญหาทางเทคนิคที่ต้องปรับให้เข้ากับโปรแกรมและ hardware devices ที่มีอยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ฐานการตลาดกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกจากนี้ Microsoft ยังถูกกระทรวงยุติธรรมอเมริกันไต่สวนในประเด็นที่เกี่ยวกับการรวบอำนาจผูกขาดและการปฏิบัติที่ฝ่าฝืน Anti-trust Law ทั้งนี้ผู้ร้องเรียนมีทั้งผู้ผลิตคอมพิวเตอร์และผู้ผลิตซอฟต์แวร์

การไต่สวนของกระทรวงยุติธรรมเกือบทำให้ Windows'95 ไม่สามารถวางตลาดได้ ในเดือนกรกฎาคม 2537 กระทรวงยุติธรรมยินยอมให้ Microsoft วางตลาด Windows'95 โดยมีข้อแลกเปลี่ยนว่า Microsoft จะต้องระงับพฤติกรรมอันน่าสงสัยว่าละเมิด Anti-trust Law เป็นการชั่วคราว จนกว่าการไต่สวนของกระทรวงยุติธรรมจะแล้วเสร็จ แต่ข้อตกลงระหว่างกระทรวงยุติธรรมกับ Microsoft จักต้องได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายตุลาการ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2538 ผู้พิพากษาแดนเลย์ สปอร์กิน (Stanley Sporkin) ไม่ยอมให้ความเห็นชอบข้อตกลงดังกล่าวนี้ และกล่าวในคำพิพากษายาว 45 หน้าตอนหนึ่งว่า หากศาลให้ความเห็นชอบข้อตกลงระหว่างกระทรวงยุติธรรมกับ Microsoft ความเห็นชอบที่ให้นี้ก็จะสื่อสารที่สำคัญว่า Microsoft เรื่องอำนาจอย่างล้นเหลือ จนทั้งพลังตลาดและรัฐบาลมีอาจจัดการปฏิบัติการเชิงผูกขาดของ Microsoft ได้ อย่างไรก็ตาม ศาลอุทธรณ์ยอมให้ความเห็นชอบข้อตกลงดังกล่าวนี้ในเดือนมิถุนายน 2538 อันนำมาสู่ D-Day ของ Windows'95 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2538

ผู้ชำนาญการด้านคอมพิวเตอร์เชื่อว่า ยอดขาย Windows'95 ในปีแรกอาจมิได้ไปไกลอย่างที่คาด ทั้งนี้เพราะเหตุว่า Windows'95 ทำให้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์มีรายจ่ายเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายในการปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือมิฉะนั้นก็ต้องซื้อ

คอมพิวเตอร์เครื่องใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น กว่า 60% ของ PC ที่มีผู้ใช้ในปัจจุบันไม่เหมาะที่จะใช้ระบบ Windows'95 เพราะอย่างน้อยที่สุดต้องเป็น 486 PC โดยใช้ memory chip ขนาด 16 megabytes

ปี 2538 เป็นปีที่ยอดขาย PC เพิ่มขึ้นอย่างมาก ส่วนสำคัญเกิดจากความต้องการรับสื่ออเนกมิติ (multimedia) การที่ Windows'95 ออกสู่ตลาดในจังหวะนี้ อาจได้ประโยชน์ในด้านการขยาย เพราะผู้ที่ซื้อ PC ใหม่เพื่อรับสื่ออเนกมิติ บางส่วนอาจซื้อ Windows'95 ด้วย ในขณะที่ผู้ซื้อ Windows'95 บางส่วน ต้องปรับประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ด้วยการซื้อเครื่องใหม่ บรรยากาศในอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์จึงค่อนข้างสดใส นอกจากนี้ ยังเป็นที่คาดกันว่า memory chip จะมีราคาแพงขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของความต้องการซื้อ

การปรากฏตัวสู่ตลาดของ Windows'95 มิได้ให้หลักประกันเกี่ยวกับอนาคตของ Microsoft หาก Microsoft หยุดยั้งการบุกเบิกเทคโนโลยีใหม่ และไม่สามารถปรับตัวในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ยักษ์ใหญ่อย่าง Microsoft อาจแคระแกร็นได้ ปรากฏการณ์ที่เกิดแก่ IBM นับเป็นอุทาหรณ์อันดีสำหรับผู้ที่อยู่ในอุตสาหกรรมนี้